

ПЕРСПЕКТИВИ ЗАСТОСУВАННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У НАВЧАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ ЛІКАРІВ-СТОМАТОЛОГІВ

Каськова Л.Ф., Андріянова О.Ю., Амосова Л.І., Янко Н.В., Яценко П.І.

Полтавський державний медичний університет

Інформаційні технології, розвиваючись із кожним днем, дозволяють підвищувати ступінь продуктивності в освітньому процесі, робити його цікавим для студентів, мотивувати їх до активної пізнавальної діяльності, що, безумовно, дає їм можливість здобути якісну освіту. При впровадженні методів візуалізації в медичних закладах вищої освіти ці методи показують, що надавати медичну інформацію для навчання можна в різних формах.

Ключові слова: медична освіта, навчальний процес, ІТ, кваліфікований спеціаліст.

Developing information technologies allow to increase productivity in the educational process, making it attractive for students, to motivate them to active cognitive activity which gives them the opportunity to gain a qualitative education. Visualisation methods which introduced in high education establishments show that medical information could be given for training in various forms.

Key words: medical education, learning process, IT, qualified specialist.

В умовах стрімкого розвитку інноваційних технологій і доказової медицини, упровадження в практику роботи закладів охорони здоров'я нових методів лікування й діагностики захворювань, новітніх інформаційних і сучасних телемедичних технологій, що дають змогу працювати в єдиному професійному світовому й європейському просторі, на часі гостро стоять питання реформування системи медичної освіти.

Медична освіта має забезпечити високоякісну підготовку студентів і стати важливою складовою реформування галузі охорони здоров'я й реалізації соціальних пріоритетів держави, оскільки від рівня підготовки майбутніх лікарів залежить якість надання медичної допомоги населенню країни. В освітньому секторі накопичилися численні проблеми системного характеру, що призвели до зниження рівня знань і вмінь майбутніх спеціалістів і негативно позначилися на якості освітніх послуг, а отже, і на міжнародному іміджі та конкурентоспроможності української системи вищої медичної освіти. У сучасному світі розвиток медичної науки вимагає від лікарів постійного навчання, самовдосконалення, уміння аналізувати дедалі більший обсяг знань і застосувати його у своїй лікарській практиці [2].

Реформування в системі охорони здоров'я створює нові вимоги до формування спеціалістів нового типу, які мають не тільки досконало володіти спеціальністю, а й мати навички комунікабельності, ділового спілкування, уміти адаптуватись до нових змін. Вища медична освіта мусить забезпечити високоякісну підготовку студентів і є важливою складовою реформування галузі охорони здоров'я й реалізації соціальних пріоритетів держави. Сучасний розвиток медичної науки і практики зумовлює необхідність вносити корективи в підготовку й підвищення кваліфікації медичних працівників із наближенням їх освіти до міжнародних стандартів. Саме тому якість освіти в закладах вищої освіти необхідно покращити шляхом ефективної організації й інформатизації навчального процесу, упровадженням передових наукових розробок у практику викладання, забезпеченням високого професіоналізму викладачів, створенням сучасної навчально-методичної бази в усіх освітніх галузях, зокрема й медичній [1;6].

У сучасному суспільстві джерелом підвищення рівня знань і навичок усе частіше стають інновації, технології та способи їх практичного застосування. Нова система освіти орієнтована на реалізацію потужного потенціалу комп'ютерних і телекомунікаційних інформаційних технологій. Наприклад, усі курси лекцій представлені у вигляді мультимедійних презентацій, які розташовані на сторінці кафедри. З ними здобувачі освіти працюють у режимі on line із подальшою співбесідою з лектором і оцінюванням їхніх знань із теми. Ще кілька років тому важко було собі уявити можливість перегляду студентами лекцій провідних університетів із застосуванням інтернету, а сьогодні це звичайна справа. Це розширює можливості обміну досвідом на міжуніверситетському рівні [3;4].

В організації сучасного навчального процесу можна виділити два провідні напрями – традиційний та інноваційний. Використання традиційних засобів та інноваційних технологій викладання спрямоване на засвоєння знань і вмінь, їх подальше використання в практичній діяльності лікаря, розвиток ефективної самореалізації, нестандартного мислення, творчого потенціалу особистості. Але інноваційний напрям передбачає активне використання нових інформаційних технологій, що відіграють важливу роль у сприйнятті інформації. Інформаційна технологія освіти – це комплекс засобів обробки інформації, що полегшує розуміння й засвоєння знань. Застосування в навчанні інноваційних технологій дозволяє здобути освіту світового рівня, стати конкурентоспроможним фахівцем, надавати кожному громадянину сучасну медичну допомогу й мати можливість вибору праці в будь-якій країні [5].

Вони визначають провідні напрями розвитку нової системи освіти. Принципова розбіжність нової системи й традиційної полягає в її технологічній базі. Нова система освіти орієнтована на інформатизацію: реалізацію високого потенціалу комп'ютерних і телекомунікаційних інформаційних технологій із реалізацією однієї з головних переваг – дистанційного навчання й можливості опановувати практичні знання й уміння, використовуючи демонстраційні відеоматеріали.

На web-сторінці кафедри розміщені презентації лекційного матеріалу, питання до тем практичних занять та іспитів, навчальна література, силабуси, створені співробітниками кафедри, з метою забезпечення дистанційної форми навчання й самостійної підготовки студентів. Сучасні інформаційні технології використовуються в навчальному процесі на кафедрі під час опитування студентів, розгляду нової теми відповідно до програми навчання за допомогою методу мультимедійної візуалізації навчального матеріалу, підсумкових модульних контролів студентів IV і V курсів. Використовуються комплекти рентгенологічних знімків, фотографій хворих, знайдені в мережі «Інтернет» та зроблені під час лікувально-консультативного прийому пацієнтів на кафедрі, які оброблені за допомогою ІТ, а також включення відеофрагментів практичних маніпуляцій та інші ілюстрації до кожної теми заняття відповідно.

Використання комп'ютерної техніки й сучасних інформаційних технологій дозволяє демонструвати відео й текстові матеріали на екрані комп'ютера або з використанням аудіовізуальних засобів у вигляді мультимедійних комплексів, що дозволяє викладачеві організувати групову роботу і створювати власні інноваційні розробки, при цьому не порушуючи звичний ритм і стиль роботи. Такий навчальний процес стимулює краще засвоєння вивченого матеріалу й мотивує студентів на засвоєння якісних і глибоких знань, оскільки в такому разі студент не просто «зазубрює» матеріал із підручника, а розуміє суть тієї чи іншої хвороби й вивчає методи її діагностування й лікування в реальному житті.

Усе навчання при мультимедійному перегляді ілюстрацій, відеофільмів, фотографій, рентгенологічних знімків, схематичних зображень, малюнків та іншої наочності спрямоване на здобуття практичних знань і вмінь, які не відірвані від реалії практичної медицини і дають студентам змогу одразу після закінчення ЗВО виконувати обов'язки лікаря під керівництвом досвідчених колег.

Вищенаведене переконує в необхідності процесу інформатизації сучасного суспільства в цілому й освіти зокрема. Інформатизація освіти розуміється як процес забезпечення сфери освіти методологією і практикою оптимального використання інформаційних технологій, орієнтованих на реалізацію соціальних, психологічних і педагогічних цілей навчання й виховання.

Отже, використання інформаційних технологій у навчанні студентів дозволяє визначити провідні напрями активного їх застосування в навчальному процесі: розширення можливостей підвищення якості освіти, відкриття нових можливостей розвитку мислення студентів, підбір індивідуальних способів засвоєння знань шляхом самостійної роботи за допомогою інформаційно-комп'ютерних технологій як фактора зближення сфери освіти з реальним світом, поєднуючи традиційні й сучасні методи навчання.

Список використаної літератури

1. Андріянова О. Ю. Використання мультимедійних технологій в навчальному процесі під час дистанційного навчання / О. Ю. Андріянова, Л. Ф. Каськова, Н. В. Янко, П. І. Яценко // Вісник проблем біології і медицини. – 2021. – Вип. 3 (161). – С. 181 - 184.
2. Андріянова О. Ю. Перспективи проведення і шляхи вдосконалення навчального процесу на клінічних кафедрах у сучасних умовах / О. Ю. Андріянова, О. В. Рибалов, Л. П. Уласевич, П. І. Яценко // Реалії, проблеми та перспективи вищої медичної освіти: матеріали навч.-наук. конф. з міжнар. участю. – Полтава, 2021. – С. 9 - 11.
3. Бондаренко В. В. Методика візуалізації при викладанні профільних предметів на стоматологічних кафедрах в медичних вузах / В. В. Бондаренко, Д. В. Стебловський, В. М. Гаврильєв, Д. С. Аветіков // Вісник проблем біології і медицини. – 2020. – Вип. 2 (156). – С. 188 - 190.
4. Кірсанова О. В. Інформаційні технології та методологічні особливості дистанційного навчання / О. В. Кірсанова, В. В. Відлацька // Забезпечення якості вищої освіти: матеріали всеукраїнської наук.-метод. конф. – Одеса, 2020. – С. 433-435.
5. Пометун О. І. Сучасний урок. Інтерактивні технології навчання / О. І. Пометун, Л. В. Пироженок: наук.-метод. посіб. К.: АСК, 2004. – 192 с.
6. Янко Н. В. Деякі проблеми практичної підготовки майбутніх лікарів-стоматологів у закладах вищої освіти України / Н. В. Янко, Л. Ф. Каськова, С. Ч. Новікова, О. В. Хміль // Вісник проблем біології і медицини. – 2021. – Вип. 3 (161). – С. 212-215.

САМОСТІЙНА РОБОТА СТУДЕНТІВ – ВАЖЛИВИЙ КОМПОНЕНТ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ

Каськова Л.Ф., Новікова С.Ч., Уласевич Л.П., Хміль О.В., Павленкова О.С.

Полтавський державний медичний університет

Висвітлено самостійну роботу студентів як один із компонентів навчального процесу в медичному закладі вищої освіти, який сприяє кращому опануванню навчальної дисципліни.

Ключові слова: самостійна робота, студенти, дитяча стоматологія, навчальний процес.

In the article it is highlighted the independent work of students as one of the components of the educational process in a medical institution of higher education, which contributes to better mastering of the discipline.

Key words: independent work, students, pediatric dentistry, educational process.

Стрімкий розвиток сучасного життя змінює вимоги до професії, особливо медичного профілю. Сучасну людину вважають успішною в її діяльності, коли вона володіє професійними якостями, які дозволяють бути конкурентною в професійному середовищі. Зважаючи на це, основне завдання вищого медичного навчального закладу – підготувати кваліфікованого, компетентного, відповідального спеціаліста, який вільно володіє своєю професією, широким спектром клінічного мислення, навичками епідеміологічної оцінки ситуації; у нашому випадку – дитячого лікаря-стоматолога, який орієнтується в суміжних галузях медицини, здатний до ефективної роботи на найвищому сучасному рівні й готовий до постійного професійного вдосконалення [1 - 4].

Виконання цих надзвичайно важливих завдань неможливе без добре організованої самостійної роботи. Завдання викладача вищого навчального закладу – не тільки дати знання майбутньому спеціалісту, а й мотивувати студентів перейти від пасивного навчання до активного, й актуальним у даному випадку є вислів Гете: «Недостатньо тільки отримати знання; їх треба застосувати. Недостатньо тільки бажати; треба діяти».

Самостійна робота стала одним із головних компонентів навчального процесу й наукової діяльності студентів і розглядається як індивідуальна чи колективна, яка проводиться під час аудиторних чи позааудиторних занять здобувачем освіти самостійно без участі викладача або під його безпосереднім керівництвом [1; 2; 5]. Самостійна робота студентів поділяється на:

1. За формою організації навчальної діяльності: